

LATVIJAS REPUBLIKA

**JELGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBA
OZOLNIEKU VIDUSSKOLA**

Reģ. Nr. 40900002422, Jelgavas iela 35, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Jelgavas novads, LV-3018
Tālrunis 63050688, mob. tālr.26668086, e-pasts ozolniekuvs@jelgavasnovads.lv, www.ozolniekuvs.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI
Jelgavas novadā, Ozolniekos

01.09.2023.

Nr.1-4/16

**Kārtība, kādā tiek risināti konflikti vai ja tiek konstatēta fiziska,
emocionāla, seksuāla vardarbība un kibervardarbība pret personu**

*Izdoti saskaņā ar
MK 2023.gada 22.augusta noteikumiem
Nr.474 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
drošība izglītības iestādēs un to organizētajos
pasākumos” 6.2. apakšpunktu,
ANO Bērnu tiesību konvenciju,
Bērnu tiesību aizsardzības likumu,
Izglītības likuma 54., 55.,57.,58.pantu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. „Kārtība, kādā tiek risināti konflikti vai konstatēta fiziska, emocionāla, seksuāla vardarbība un kibervardarbība pret personu” (turpmāk – Kārtība) nosaka Ozolnieku vidusskolas (turpmāk – Izglītības iestāde) direktora, pedagoģisko darbinieku un tehnisko darbinieku (turpmāk – Izglītības iestādes darbinieki) rīcību, ja tiek konstatēta fiziska, emocionāla, seksuāla vardarbība un kibervardarbība (turpmāk vardarbība) pret izglītojamo vai Izglītības iestādes darbinieku.
2. Kārtības mērķis ir novērst vardarbību pret izglītojamo un Izglītības iestādes darbinieku, radot labvēlīgu mācību un darba vidi.
3. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti un vardarbības gadījumi starp izglītojamiem, starp izglītojamo un Izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp Izglītības iestādes darbinieku un izglītojamā vecākiem (likumiskajiem pārstāvjiem).
4. Izglītības iestāde rīkojas saskaņā ar VBTI izdotajām vadlīnijām izglītības iestādēm bērnu tiesību aizsardzības jomā.
5. Izglītības iestāde nosaka rīcības un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret bērnu.
6. Darbā ar problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis Izglītības iestādes darbinieks ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav

izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie Izglītības iestādes direktora vai Atbalsta komandas vadītāja.

7. Izglītības iestādes Iekšējās kārtības noteikumos ir atrunāta rīcība konfliktsituācijās un vardarbības gadījumos, kas atsaucas uz šo Kārtību. Iestādes Iekšējās kārtības noteikumi un šī Kārtība pieejama iestādes mājas lapā www.ozolniekuvsk.lv.
8. Par izglītojamo un vecāku iepazīstināšanu ar Iekšējās kārtības noteikumiem, t.sk. šo Kārtību, Izglītības iestādē ir atbildīgi klases audzinātāji. Katrs Izglītības iestādes darbinieks, izglītojamais un vecāki ir atbildīgi par iepazīšanos ar Kārtību.
9. Konflikts šīs Kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.
10. Fiziska vardarbība šīs Kārtības izpratnē ir indivīda veselībai vai dzīvībai bīstams, apzināts spēka pielietojums (sišana, spersana, grūšana, kniebšana un ne tikai).
11. Emocionālā vardarbība šīs Kārtības izpratnē ir indivīda garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana, psiholoģiskā ietekmēšana un ne tikai, kas negatīvi ietekmē emocionālo attīstību. Emocionāla vardarbība var izpausties ar vārdiem, īsziņām, zīmītēm, draudu vēstulēm, e-pastu u.tml.
12. Seksuāla vardarbība šīs Kārtības izpratnē ir bērna iesaistīšana seksuālās darbībās, ko bērns nesaprot vai kam nevar dot apzinātu piekrišanu.
13. Kibervardarbība šīs kārtības izpratnē ir atkārtots un apzināts kaitējums, kas nodarīts izmantojot datorus, mobilos telefonus vai citas elektroniskas ierīces.

II. Konflikti starp izglītojamiem

13. Gadījumā, ja konstatēts konflikts starp izglītojamiem, kura laikā saskatāma vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
 - 13.1. jebkurš Izglītības iestādes darbinieks, kas konstatējis konfliktu starp izglītojamiem, kura laikā saskatāma vardarbība, nekavējoties pārtrauc konfliktu, ja nepieciešams iesaista skolas medmāsu un ziņo izglītojamā klases audzinātājam un/vai atbalsta komandai - sociālajam pedagogam un /vai psihologam - par konstatēto konflikta situāciju;
 - 13.2. izvērtējot konflikta situāciju, klases audzinātājs vai sociālais pedagogs ieraksta piezīmi e-klases žurnālā par notikušo konfliktu un telefoniski vai ar e-klases pasta starpniecību informē iesaistīto izglītojamo vecākus;
 - 13.3. ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, direktors nodrošina izglītojamam mācības atsevišķā telpā sociālā pedagoga vai psihologa, vai cita pedagoga klātbūtnē. Izvērtējot situāciju, klases audzinātājs vai sociālais pedagogs rakstiski (e-klase) informē vecākus par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi.
14. Ja konflikta situācija netiek atrisināta un turpinās, klases audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu Izglītības iestādes atbalsta komandai, kas kopā ar klases audzinātāju lemj par turpmāko plānu situācijas risināšanā.
15. Ja izglītojamais atkārtoti konfliktē un / vai rīkojas vardarbīgi, tad pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu un atbalsta komandas ziņojumu, Izglītības iestādes direktors aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, ja nepieciešams, direktoram ir tiesības pieaicināt citu institūciju speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā.

16. Ja tiek konstatēts, ka izglītojamā uzvedība apdraud viņa vai citu cilvēku drošību, veselību un dzīvību, Izglītības iestādes direktors lemj par tālāko rīcību, saskaņojot savu lēmumu ar Izglītības iestādes dibinātāju un bērnu tiesību aizsardzības iestādēm.

III. Rīcība gadījumos, kad izglītojamais ir cietis no vardarbības

17. Izglītības iestādes darbinieks, kurš saņem izglītojamā vai vecāku sniegtu informāciju, kas satur ziņas par iespējamu vardarbību pret izglītojamo iesaistās situācijas risināšanā savas kompetences robežās un nekavējoties par to ziņo Izglītības iestādes atbalsta komandai - sociālajam pedagogam un/vai psihologam - atbalsta komanda ziņo direktoram.
18. Saņemot informāciju par iespējamu vardarbību pret izglītojamo Izglītības iestādē:
- 18.1. Izglītības iestādes atbalsta komanda - sociālais pedagogs un/vai psihologs - veic pārrunas ar cietušo, lai noskaidrotu situācijas apstākļus, pēc nepieciešamības gadījuma izvērtēšanā iesaista medmāsu un, pastāvot pamatotām aizdomām par iespējamu vardarbību, informē Izglītības iestādes direktoru un veic vardarbības profilakses pasākumus. Informē izglītojamā vecākus par viņu tiesībām gadījumos, ja bērns ir cietis no vardarbības.
19. Saņemot informāciju par iespējamu vardarbību pret izglītojamo ģimenē:
- 19.1. Izglītības iestādes darbinieks rūpīgi izvērtē saņemto informāciju par iespējamo vardarbību pret izglītojamo ģimenē.
- 19.2. Izglītības iestādes darbinieks nekavējoties ziņo Izglītības iestādes vadītājam, ja ir aizdomas, ka izglītojamais cieš no emocionālas, fiziskas, seksuālas vardarbības, kibervardarbības un/vai vecāku nolaidības, ja:
- 19.2.1. saņem informāciju par aizdomām, ka izglītojamais ir cietis no vardarbības;
- 19.2.2. pamanījis, ka izglītojamā uzvedības reakcijas ir izmainījušās (izspēlē vardarbīgus un vecumposmam neatbilstošus sižetus, novērojama izaicinoša uzvedība, noslēgtība un izolēšanās, agresīva, vardarbīga uzvedība, paškaitējoša uzvedība, antisociāla uzvedība, suicīda mēģinājums, atkarību izraisītu vielu lietošana, nonākšana atkārtotās vardarbīgās situācijās);
- 19.2.3. pamanījis, ka izglītojamā emocionālās reakcijas ir izmainījušās (bailes, garastāvokļa izmaiņas, dusmas, nomāktība);
- 19.2.4. pamanījis, ka izglītojamā kognitīvās reakcijas izmainījušās (uzmanības noturības un koncentrēšanās grūtības, traucēta kognitīvo procesu darbība, mācīšanās grūtības, negatīvas domas par sevi, domas par pašnāvību, zems pašvērtējums);
- 19.2.5. pamanījis, ka izglītojamā fiziskās reakcijas izmainījušās (fiziskās veselības problēmas, aizkavēta un traucēta fiziskā attīstība, enurēze, emkoprēze, bieža slimošana, ēšanas traucējumi, traumas, savainojumi, sāpes);
- 19.2.6. pamanījis citas pazīmes izglītojamajam un/vai vecāku attieksmē, rīcībā (nepietiekams uzturs, medicīniska aprūpe, sezonai nepiemērots apģērbs, trūkst mācību līdzekļi, vecāku noraidošā, vienaldzīga attieksme pret bērna vajadzībām, interesēm, sasniegumiem).
20. Aizdomu gadījumos par iespējamu vardarbību pret izglītojamo ģimenē, izglītības iestādes darbinieks sazinās ar izglītojamā vecākiem, pārrunā un noskaidro viņu redzējumu un attieksmi pret konstatētajiem novērojumiem un/vai saņemto informāciju.
21. Pamatotu aizdomu gadījumā par vardarbību pret izglītojamo ģimenē, Izglītības iestādes direktors dienas laikā mutiski un rakstiski informē Bāriņtiesu un Valsts policiju.

22. Izglītojamā vecāki tiek informēti par iespējamiem atbalsta pasākumiem, ko piedāvā izglītības iestāde un citiem palīdzības saņemšanas veidiem.
23. Gadījumā, ja tiek saņemta informācija un konstatēta Izglītības iestādes darbinieka vardarbīga rīcība pret izglītojamo, Izglītības iestādes direktors:
 - 23.1. pieprasa Izglītības iestādes darbiniekam sniegt rakstisku paskaidrojumu, iegūstot nepieciešamo informāciju vispusīgai un objektīvai gadījuma izskatīšanai;
 - 23.2. izveido komisiju trīs cilvēku sastāvā gadījuma izvērtēšanai;
 - 23.3. ja tiek apstiprināts, ka Izglītības iestādes darbinieks ir bijis vardarbīgs pret izglītojamo, Izglītības iestādes direktors, atbilstoši konkrētajam gadījumam, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir tiesīgs darbiniekam izteikt rakstveida piezīmi vai rājienu, atstādināt darbinieku no darba, kā arī veikt citas normatīvajos aktos noteiktās darbības;
 - 23.4. gadījuma risināšanai jebkurā tās posmā Izglītības iestādes direktors var pieaicināt citu institūciju speciālistus, kuru kompetence atbilst izskatāmajam jautājumam.

IV. Konflikti starp izglītojamo un/vai vecākiem ar Izglītības iestādes darbinieku

24. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un/vai vecākiem ar Izglītības iestādes darbinieku, kura laikā saskatāma vardarbība pret Izglītības iestādes darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
 - 24.1. Izglītības iestādes darbinieks vēršas pie Izglītības iestādes direktora ar rakstisku iesniegumu par situāciju;
 - 24.2. Izglītības iestādes direktors organizē sarunu klātienē, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp, pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu vai citu atbalsta komandas locekli situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt;
 - 24.3. ja konfliktu neizdodas atrisināt, tad Izglītības iestādes direktors var pieaicināt citu institūciju speciālistus, kuru kompetence atbilst izskatāmajam jautājumam.
25. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un Izglītības iestādes darbinieku, par kuru izglītojamais informējis savus vecākus, un vecāki Izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:
 - 25.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo Izglītības iestādes direktoram detalizētai izvērtēšanai;
 - 25.2. Izglītības iestādes direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu Izglītības iestādes darbiniekam par gadījumu;
 - 25.3. Izglītības iestādes direktors uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez Izglītības iestādes direktora ir vēl divi Izglītības iestādes darbinieki;
 - 25.4. pēc notikuma izvērtēšanas nepieciešamības gadījumā, Izglītības iestādes direktoram ir tiesības pielietot disciplinārsodus atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
 - 25.5. ja netiek konstatēta Izglītības iestādes darbinieka vainojama rīcība, Izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

V. Rīcība gadījumos, kad Izglītības iestādes darbinieks ir cietis no vardarbības

26. Izglītības iestādes darbinieks pret kuru ir vērsta vardarbība no izglītojamā un/vai vecāku vai izglītības iestādes darbinieku puses:
- 26.1. Izglītības iestādes darbinieks vēršas pie Izglītības iestādes direktora ar rakstisku iesniegumu par situāciju;
 - 26.2. Izglītības iestādes direktors organizē sarunu klātienē, kurā (izvērtējot situāciju) piedalās gadījumā iesaistītās puses to starpā pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu vai citu atbalsta komandas locekli situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas gadījumu atrisināt.
 - 26.3. Izglītības iestādes direktors informē Izglītības iestādes darbinieku par viņa tiesībām.

VI. Atbalsts vardarbībā cietušam izglītojamam

- 27. Ja tiek konstatēts, ka izglītojamais izglītības iestādē ir cietis no vardarbības, atbalsta komanda lemj par turpmākām darbībām, nepieciešamā atbalsta nodrošināšanai cietušajam izglītojamam.
- 28. Izglītības iestādes atbalsta komanda par vardarbības gadījumu informē iesaistīto izglītojamo vecākus, sniedzot informāciju par vecāku tiesībām, ja konstatēta vardarbība pret viņu bērnu.
- 29. Izglītojamam, kurš izglītības iestādē ir cietis no vardarbības, ir iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas, ievērojot Psihologu likumā noteiktās klienta tiesības.
- 30. Darbu ar izglītojamo, kurš ir varmācīgs, veic sociālais pedagogs, lai izglītojamais saprastu savas rīcības cēloņus un sekas.

VII. Vardarbības profilakse

- 31. Izglītības iestādes sociālais pedagogs un psihologs sadarbībā ar Izglītības iestādes darbiniekiem plāno, organizē un īsteno izglītojošus un preventīvus pasākumus vardarbības profilakses jautājumos.
- 32. Pasākumus iekļauj Izglītības iestādes sociālā pedagoga vai atbalsta komandas darba plānā konkrētajam mācību gadam.
- 33. Par pasākumu organizēšanu un īstenošanu atbildīga Izglītības iestādes atbalsta komanda.

Direktore

E. Borisova

Sagatavoja I.Pētersone, B.Zīle

Apspriests

Pedagoģiskās padomes sēdē 30.08.2022.

Protokols nr.4

Aktualizēti 01.09.2023.